

HÁRMAS-KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési ár: negyedévre 30 fillér.
Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:
WALTHIER GYÖRGY
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Eendrőd, Széchenyi u. 2.sz.

Hirdetéseket
kedvezményes feltételek mellett közlünk.

A szegedi gondolat

ország irányító célkitűzéseit — hangsúlyozta Szegeden tartott nagy beszédében az ország kormányzója: nagybányai Horthy Miklós.

„A történelem színe előtt — mondotta a kormányzó — Szegedé az a nagy érdem, hogy a nemzeti újjászületésnek ez a város volt a bölcsője.”

„A szegedi gondolat két évtizeddel innen indult ki és ma aktuálisabb, mint valaha. Mi voltunk előfutárai annak az irányzatnak, amely a nemzeti eszme erősebb kimunkátását, a nemzeti a faji szolidaritás tökéletesebb kiépítésével s a szociális gondolat elmélyítésével és kiterjesztésével ma már nemcsak nálunk, hanem lassanként egész Európában minden nemzet sajátos gondolatköréhez képest érvényesül. A szegedi gondolat utján akarunk tovább is haladni, nem idegen uton, hanem a mi magunk sajátos utján, amelyen barátaink oldalán már eddig is jelentős eredményeket értünk el.”

Örömmel és megnyugvással olvassuk az első magyat ember bölcs és irányító célkitűzését. A Felvidék, Kárpátalja, Erdély visszaszerzése békésen, véráldozat nélkül igazolja a szegedi gondolat jóságát. Ha pedig visszagondolunk a forradalmak és oláh megszállás utáni nyomoruságos időkre és összehasonlítást teszünk a magyarság mai gazdasági helyzetével, hálát adhatunk Isten után azon férfiaknak, akik sok küszködésrel, a győző államok ellenesége, meg nem értő magatartásával dacolva nagyobb, erősebbé, életképesebbé és fejlődésre alkalmassá varázsozták — a csonka magyar földet és leigázott népét.

Az események a valóság megcáfolhatatlan bizonyítékai. Ez elden józan ésszel nem beszélhet senki, de ha még is megteszik egyes irányzatok és hatalomra törekvő politikai alakulatok, a természetes józan ésszel megáldott és higgadtan mérlegelő magyar nép ajtót mutat nekik.

„A magunk sajátos utján” akarunk haladni és fejlődni. Felfi-

gyelünk az új európai irányeszmékre és politikai megújulásra, átvesszük azt, ami földünk és országunk fejlődésére jó és hasznos, nem zárkózunk el olyan eszméktől, amelyek a keresztény magyarság izmosodását és faji megerősödését szolgálják, de átengedjük a krisztusi kereszténység erkölcsi, továbbá az ezeréves magyar-lét és élniakarás rostáján mert a magyar más népet, más fajtát szolgálni és szolgálai módon utánozni nem akart soha, nem is tud. Mi érezzük magunkat olyan nemes és kiváló fajtának és nemzetnek, mint bármelyik euró-

pai állam népe. Mi példát adtunk a világnak, hogy államalkotói és államfentartói népek mindig száz vész és vihar között. Mi talpra ugrottunk a legborzasztóbb megpróbáltatások pokoli tűzében is, mert magyar szívósságot, fajtánk szeretetét, ősi hagyományaink megbecsülését, a hétköznapi munka és tenger vért kívánó harcok állását tanultuk ősainktől.

Megbecsültük a bevándorló és beszivargó „idegen testvért” asztalunkhoz ültettük, őt a nagyobb falatot sokszor neki engedjük át de a kezére ütünk mindenkinek, aki ősi földünkön idegen jármot és rabszolgasorsot készít elő Árpád késő unokáinak.

Éberek vagyunk és óvatosak!

Hóman Bálint

nagyvonalú ünnepi beszéde a szegedi egyetem megnyitására egyik kimagasló mozzanata volt az elmúlt het zajló eseményeinek. A beszéd alább idézett része a falu népét is érdekli.

„A szegedi egyetem, mondotta Hóman miniszter — a korszerű keresztény és magyar nemzeti politikanak, a haladásnak és a magyar népműveltségnek hatalmas vára kell, hogy legyen a jövőben. Hallgatói közöttük a magyar Alföld földműves népének tehetséges fiait, komoly hivatás tudattal tanuljanak és készüljenek a nemzet életében betöltendő hivatásukra. Az egyetem légköréhez méltatlan és tőlük idegen érdekeket szolgáló megmozdulások helyett elszánt akarattal törekedjenek értelmük fejlesztésére és műveltségük gyarapítására, szervezeteik keretében lelkük művelésére, testük edzésére és szociális igényeik kielégítésére. Ebben a törekvésükben mindig számíthatnak legmesszebbmenő támogatásunkra.”

„A kedvezmények adományozásánál — folytatta tovább a miniszter — egyes-egyedül a ráutaltság, a szorgalom és a tanulmányi eredmény lesz irányadó. Magyar népünk minden tanulni vágyó és tanulásra képes szegény és szorgalmas fia, min-

den népi tehetség módot találhat egyetemi tanulmányainak folytatására.”

Sok szegény tehetséges és tanulni vágyó magyar fiú lelkében

csillantott fel bizakodó reményt Hóman miniszter ígérete és újjitása. A falu gyermekei — az anyagi lehetőségek hiányai miatt — jórészt el voltak zárva a magasabb iskoláktól. A polgári iskolák szaporodása sok helyütt lehetővé teszi a négy osztály elvégzését. Ingyenes és olcsó középiskolai internátusokat kérünk a Miniszter Urtól, hogy „idegenben” a legfelsőbb osztályok végzése is lehetővé tétessék a falu kiválóbb, tehetséges fiainak. A nyugodt idegrendszerű, a régi magyar erkölcsi levegőben nevelkedő falusi ifjuság beilleszkedése a tisztviselői társadalomba előnyös megújodást és felfrissülést jelentene. A Miniszter ur mérföldes lépésekkel viszi előre a magyar oktatás és kultúra ügyét, kérjük, hogy a falu népének e kívánságát is vegye fontolóra — a nép szegény fiainak megsegítése érdekében.

Az egyetemre e nélkül csak kevés falusi gyermek juthat el.

A FALU NÉPE

megdöbbenéssel olvasta az újságok hasábjain azt a rémmesébe illő vészhirot, hogy néhány nyilasképviselő — a hatalomszerzés tébolyában felfordulást, forradalmat és esetleg az ország békés függetlenségének eljátszását készítette elő.

Az országgyűlés — a kir. ügyészség kérelmére — kiadott letartóztatásra és bírói eljárásra két képviselőt. Azt állítja az ügyészség róluk, hogy olyan összeesküvésben vettek részt, amelynek célja a kormányzó elfogatása, a belügyminiszter meggyilkolása, az államfő kíséretének megölése, vasúti hálózatok fölrobbantása középületek megszállása, terrorcselekmények elkövetése, s mindennek célja a hatalom erőszakos átvétele lett volna. Ugyanakkor még három képviselő mentelmi jogát függesztette fel az országgyűlés bűnvádi eljárás végett, akiket az ügyészség igen súlyos állam- és társadalomellenes bűncselekményekkel vádol.

A vádak igazolását mérlegelni és itélni — a független bíróság jogosult.

A falu népe azonban megütözéssel szemléli, hogy ilyen vádak fennforoghatnak — és a magát nemzeti irányúnak vallott nyilaskeresztes párt tagja ellen?

A nép békés fejlődést, nyugodt és a lehetőség határáig igazságosan irányított, biztos társadalmi berendezkedést kíván. Neki másodrangú az, hogy kik állnak a hatalom élén, de mindenesetre jobban bizik azokban, akiknek bevált politikai tudása, alkotásokban, cselekvésekben helyesnek és értékesnek bizonyult közéleti munkássága garanciát inkább nyújt a kormányzás nehéz és kivételes tudást, pártatlan ítélőképességét kívánó feladatainak végzésében.

A magyar nép 1918-ban átért már egy erőszakos rendszerváltozást. A béke és az ország függetlenségének jelszavával jöttek elé. Az eredmény: a magyar had-

sereg széttűlése, az ország teljes felfordulása, oláh, szerb és cseh megszálló csapatok beözönlése, az ország kirablása és szörnyű megcsönkítése volt.

Az akkori kormány gyengeséget tanúsított Károlyi Mihály és csatlósai, a szociáldemokratákkal szemben. Egy parányi hatalomravágyó csoport felfordította és tönkretette Szent István ezer éves, dicső birodalmát, holott kellő időben és kemény kézzel megakadályozhatták volna a hazaárulók gyalázatos tervét.

A falu népe még egyszer nem akarja átélni a felfordulás és megszállás dicstelen korszakát. Ki tudja, hogy még egy feltámadás jön-e az országra?

Igazságos, de elrettentő büntetést kívánunk! Az ország épségét, a magyar nép millióinak jövőjét balga rövidlátással és tultengő kapaszkodással senki ne merészelje kockára tenni.

Bizunk a magyar bíróság ítéletében, ugyanakkor megjegyeztük, hogy kik azok, akik husz esztendő kálváriás, de jobb jövőt ígérő munkájának gyümölcsét eltekozolni akarják.

Gazdák! Figyelem!

Az árviz okozta károk miatt sok gazda adóelengedésért folyamodott. Mint halljuk, az illetékes pénzügyi hatóságok csak részben vették figyelembe a kérelmeket, mert „a vizenyős területeknek feltüntetett és emiatt csekély adóval terhelt földek után újabb kedvezményt nem igényelhetnek a tulajdonosok”.

Felhívjuk gazdáink figyelmét arra, hogy akik valóban árviz károsodást szenvedtek és adócsökkentésben nem részesültek, azok a községi hirdető-táblán történő kifüggesztéstől számított 15 nap alatt felfolyamodással éljenek a vármegyei közigazgatási bizottsághoz. Tény ugyanis az, hogy a rendkívül esőzés és áradás pusztításait az ármentesítő társulatok mostani berendezkedésük és munkaerejükkel megszüntetni és lényegesen csökkenteni nem tudták. Ezt a földművelésügyi minisztérium kiküldött miniszteri biztosa is igazolta. Ezen az alapon a miniszteri rendelet egyik szakasza alapján feltehetően és lényegesen adó csökkentést kérni lehetséges. A feltehetően a községi előjárásánál, illetve főjegyzői hivatalban felvilágosítást kaphatnak.

HIRDESSEN

LAPUNKBAN

Nem ezt vártuk

Gróf Teleky Pál kormánya visszaállította a tisztviselők korábbi fizetését — a csökkentések megszüntetésével.

Nem így gondoltuk a megoldást, amely nagy csalódást hozott az alsóbb fizetésű osztályokban élő, megsokasodott munkát végző többgyermekes tisztviselői családoknak.

Nem vagyunk irigyek. Értetőknek tartjuk, hogy a magasabb osztályok tisztviselői lényeges javítást kaptak. De amíg a XI. fizetési osztályban élő kis tisztviselő 12 50, (levonásokkal ennyit sem) addig az V. fizetési osztályban élő 80—90 pengő többletet kapott. De ugyanazon osztály női tagjai is ugyanannyit kaptak, mint a két-három gyermekes nős tisztviselők.

Hol itt a méltányosság és szociális igazság?

Itt pedig figyelembe vesszük azt, hogy a magasabb osztályok tagjai a kiutazások alkalmával lényeges pótlékot kapnak az uti-ájtányok és napiéjék utalásával, ugyanakkor a kisebb tisztviselők mellékkeresetre csak akkor tehetnek szert, ha rendes napimunkájukon kívül, az esti órák robusztumkáját is vállalják. Kérdésünket feltétlenül megfontolásra alkalmasná teszi.

Azt írják a lapok, hogy csak a kis tisztviselők „fizetéscsökkentésének megszüntetéséről” lesz szó. Végül kiderült, hogy a többlet jelentős részét nem a sokgyermekes, fiatalabb kistisztviselői családoknak, hanem az idősebb, magasabb kategóriák ugrásszerű fizetését élvező, több esetben már önálló keresettel bíró családtagok jövedelmét is hármozó tisztviselői családtagoknak juttatták.

Mi a sokat hangoztatott „család és gyermekvédelem” reális megvalósítását vártuk a kormánytól. A Miniszterelnök ur jogosan több és tökéletesebb munkát vár és jogosan a nemzet minden fiától.

Mi is tökéletesebb és méltányosabb elbírálást és gyakorlati elbánást kérünk a kormányzattól.

Ne adhoc segítevéssel, hanem intézményesen kérjük védelembe venni a sokgyermekes családokat.

A Tamássy-féle fizetés-rendszer méltánytalan és igazságtalan, mert nem fokozatos, hanem ugrásszerű emelkedést mutat a magasabb tisztviselői osztályokban.

Rendezést kérünk és várunk.

A fiatal generáció nőülését elősegítene az, ha a tisztviselő neje havonként legalább 30 pengő pótlékot kapna. Ebből az évi ruhája és cipője volna fedezve a szolid és takarékos asszonynak,

A gyermek-nevelés és szapo-

rodást segitene elő a kormány azzal, ha az első gyermek után 20.—, a másodiknak 25.—, a harmadik és többi gyermekeknek 30—30 pengő pótlékot utalna.

Sok falusi tisztviselő idegenben kénytelen taníttatni gyermekét. Legalább három gyermek pótléka legyen annyi, hogy abból egy gyermek idegenben tanulhasson. Ez csak méltányos ki-

Templomszentelés Vésztőn

Dr. Lindenberger János apostoli kormányzó szentelte fel az új r. kath. templomot.

Nagy ünnep volt vasárnap Vésztő katolikus társadalmának. A körös-katolikuságának régi álma teljesedett be ezen a napon, felszentelték a rom. kath. templomot. Már az ünnepélyes felszentelés előtt a hívek hatalmas serege ölelte körül és örvendezett a nagyon szép, gótikus templomnak melyet ifj. Szt. Miklós békéscsabai építőmester tervezett és épített.

Vésztő katolikus népének nagy öröme emelte, hogy ünnepén részt vehet báiczai Beliczey Miklós főispán is, akit bensősége, nagy szeretettel fogadtak és vettek körül. Ott voltak a környék katolikus papjai is. Ott volt dr. Domanek Pál Lékéscsabai apátplebános és Barabás György békési prépost. Az új templomot dr. Lindenberger János apostoli kormányzó szentelte fel, aki negyed 11 órakor érkezett meg Vésztőre, a piros fehér-zöld zászlóval felbuzgózt a rom. kath. templom elé. Hícsnek báiczai Beliczey Miklós főispán üdvözölte szívből fakadó, meleg szavakkal az apostoli kormányzót, aki kedves, közvetlen beszéddel köszönte meg az üdvözlést.

Az üdvözlések elhangzása után megkezdődött az egyházi szertartás. Dr. Lindenberger János apostoli kormányzó felszentelte az új templomot, Istennek ezt az új várát. A felszentelési szertartás után pedig kitáruztak a templom ajtái s dr. Lindenberger János bemutatatta az első szentmiseáldozatot, főpásztori misét celebrált fényes papi segédlettel. Megkondult a templom harangja s messzirehangzó, diadalmas, újjongó hangon hirdette, hogy új templomot emelt az ember Isten dicsőségére. Hívta, szólította a harang a templomba a híveket, akiknek nagysokára teljesen megtöltötte az Ar hajlékát. Az evangélium után dr. Domanek Pál békéscsabai apátplebános mondott szent beszédet. A templom

vánsága a falusi tisztviselőinek?

Mi látjuk a kormány jóindulatát és szociális törekvését. A kivitelben azonban gyakran a főváros ideológiája és a társadalom bajait csak újságokból ismerő, zöldasztalnál dolgozó egyének dilettantizmusa érvényesül.

Megnyugvás és megelégedés teremtése a legjobb politika. Ezt kérjük a valóságban, akkor hiába kísérleteznek a jobb sorsot, több fizetést, reálisabb megoldást ígérő felforgatók.

S. B.

magasabb hivatásáról és arról szólott, hogy miként kell élnünk Isten törvényei szerint. Szárnyaló szavai az ég felé vitték a lelkeket, melyek kapukat sarkig tárva fogadták be az örök igazságokat. A szentmise után az ajkakon felcsendült a minden magyarok imája a Himnusz.

Az ötvenedik jubileum
tenyészállatvására rendezett
jövőre az OMGE.

A budapesti mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár rendezőbizottsága most tartotta az évi első gyűlést. Vitéz Teleki Béla gróf főispán elnöki megnyitójában örömmel emlékezett meg a keletmagyarországi és székelyföldi részek visszacsatolásáról. Majd örömmel közölte, hogy a földművelésügyi minisztérium és a főváros megértő aldozatkészséggel jelentősebb összeget fordít a kiállítás telep fejlesztésére.

Ezután a bizottság Konkoly Thege Sándor dr. OMGE főtitkár előterjesztései alapján úgy határozott, hogy megkezdje az előkészületeket a jövő évi kiállítás megrendezésére. A jövő évi kiállítás az ötvenedik lesz az OMGE által rendezett mezőgazdasági kiállítások és tenyészállatvások sorában. A rendezőbizottság úgy határozott, hogy a jövő évi kiállítást is a szokásos koratavaszi időszakban és pedig március 29-től április 6-ig tartja meg. A kiállítás gerince ez alkalommal is a vásárral kapcsolatos tenyészállatkiállítás lesz, amelyen való részvételre az érdekelt gazdák máris széleskörű előkészületeket tettek.

A jelentkezés határidejét a tenyészállatok csoportjában január 6-ban, a többi csoportoknál február 15-ben állapította meg.

HIRDESSEN

LAPUNKBAN

Horváth Géza lemondását követeli a MÉP endrődi szervezete

Az endrődi választmány ragaszkodásáról és támogatásáról biztosította a kormányt, a főispánt és a pártot

Mint ismeretes, Horváth Géza, a gyors választókerület országgyűlési képviselője, akit MÉP-programmal választottak meg, kilépett a Magyar Élet Pártjából. A kerület választópolgárai körében nagy megdöbbenést keltett a kilépés, mellyel elsőnek a MÉP endrődi szervezete foglalkozott. Az endrődi MÉP nagyválasztmányi ülést tartott, melyen százhuszan vettek részt. A gyűlésen, melyen Kalmár Imre endrődi MÉP-elnök elnökölt, Tóth István választókerületi tükör közölte, hogy a Magyar Élet Pártjából kilépett Horváth Gézától táviratott kapott a pártszervezet. A táviratban Horváth Géza azt kérte a párt vezetőségétől, hogy október 20-ra hívja össze a választmányt. A vezetőség természetesen nem tett eleget a felszólításnak, mivel ellenséki képviselő kormányparti szervezetet nem hívhat össze. A választmány nagy helyesléssel vette tudomásul a kerületi párttitkár bejelentését, melynek elhangzása után többen szólaltak fel. A felszólalók egyöntetűen hangoztatták, hogy akkor, amikor a miniszterelnök és a kormány fontos külpolitikai ügyekkel és az ország területgyarapodásával kapcsolatos nagy feladatok megoldásával foglalkozik,

nem helyénvaló a nemzet belsejébe egységét megbontani.

Ezekben a történelmi időkben fokozottabb összefogásra van szükség. Kiemelték azt is, hogy a kormány munkájának az eredménye az, hogy amikor egész Európában háborús a légkör, Magyarországon békés munka folyik a éppen ezért helytelenítették Horváth Géza lépését. A felszólalások után a választmány egyhangulag a

következő határozatot hozta:

Horváth Gézát azért választották meg képviselőnek, mert a kormányparti programjával lépett fel. Ha nem a MÉP programjával indult volna a választási küzdelemben, akkor nem jutott volna mandátumhoz. A választmány a képviselőt az ellenzékbe nem követi. A választmány, az endrődi MÉP kitart az országos párt mellett és nehézményezi, hogy Horváth Géza a választók megkérdezése nélkül kilépett a pártból. Nehézményezi azt is, hogy Horváth Géza azt írta, hogy választói ebben a lépésben mögöttes állnak. Éppen ezért a választmány felhívja Horváth Géza képviselőt, hogy bocsássa a kerület választóinak rendelkezésére mandátumát, mondjon

le és akkor majd beigazolódnik, hogy a kerület választói hajlandók-e őt követni. A választmány egyhangú határozattal felkérte baiczai Beliczey Miklós főispánt, mivel a kerület kormányparti képviselő nélkül maradt, hogy a hozzáfutókat dr. Bíró Zoltán vármegyei központi MÉP titkár útján még fokozottabb mértékben támogassa. A választmány és az egész kerület népe eddig is nagy örömmel tapasztalta, hogy baiczai Beliczey Miklós a kerület népének

A Magyar Megújulás

Vitéz Imrédy Béla, vitéz Jaross Andor és vitéz Rátz Jenő vezetésével: Magyar Megújulás Pártja névvel új párt alakult. Imrédy és Jaross kilépése után még tizenhét képviselő távozott a Magyar Élet Pártjából. Ezekkel alakították meg a Magyar Megújulás Pártját. A megalakulást a törvényekben előírt formák betartásával vitéz Imrédy Béla és vitéz Jaross Andor jelentették be a belügyminiszternek.

A megalakulást bejelentő levélhez csatolták a párt részletes programját.

Tekintettel arra, hogy vitéz Imrédy Béla Endrőd községnek diszpolgára, kiváló egyénisége iránt táplált tiszteletünk kötelez arra, hogy programját — a pesi lapok nyomán — olvasóink elé tárjuk. Ime:

Új Európa van kialakulóban. Leghatalmasabb formáló erő: a nemzeti szocializmus és a fizizmus. Az új Európában izig végig magyar lelkű, új Magyarországot akarunk felépíteni, amely az új Európa vezető hatalmaival nemcsak a politikai érdekközösséget, hanem az őszinte eszmei közösséget is vállalja. Ezért a célért ősi keresztény hagyományainak szellemében, alkotmányos uton, törvényes eszközökkel, de elszántan, lendülettel és megalkuvást nem ismerő akarattal fogunk küzdeni.

Akarjuk a korszerű, gyökeréig szociális magyar munkaállam megvalósítását, katonás szellemű, egységes és egyetlen nemzetszervezet kiépítését, a társadalmi választfalak lebontását, a közéleti tisztaságot.

Egyszerűséget kívánunk a magyar közéletben. Akarjuk a címek és rangok idejét mult szövényeinek lebontását, az államfői cím, a vitézi cím és a foglalkozást megjelölő címek tiszteltetésben tartását.

Akarjuk a nemzetvédelem és a honvédelem követelményeinek minden egyéb szempont

minden ügyét szíve egész melegevel támogatta és számtalanszor adta brzonyságát annak, hogy minden erejével a vármegye népének boldogulásáért dolgozik. Ezért fordul a kerület népe most is baiczai Beliczey Miklóshoz. Határozatilag kimondták, hogy

ragaszkodásukról és támogatásukról biztosítják a kormányt, a főispánt, valamint az országos pártot

és mindezekről jegyzőkönyvi kivonattal értesítik az országos pártszervezetet és Horváth Géza képviselőt is.

Mint értesülünk, hasonló határozatot hozott a kondorosi és csorvási nagyválasztmány is.

Pártjának programja:

főlé helyezését.

Akarjuk az országgyűlés reformját, a nemzetszervezet kiküldötteleiből és a hivatási szervezetek vezetőiből álló egykamarás országgyűlést, a politikai pártok megszűnését.

Akarjuk a kormányzat és a közigazgatás mélyreható reformját, erős és egységes központi akaratot, a minisztériumok új beosztását, nagyobb közigazgatási területi egységeket végérvényes ügyintézési hatáskörrel. Akarjuk a bürokrácia megszüntetését, a felelősség pontos meghatározását és a mulasztások esetén kiméletlen érvényesítését.

Akarjuk a minden vonatkozásban nemzeti, népi és katonás szellemű a közösségi érzést fejlesztő oktatás és nevelés egységét. A keresztény hit és vallásbölcs védelmét és ápolását.

Akarunk olyan kulturpolitikát, amely minden kasztszellemet leküzdve, megnyitja útját a népi tehetségek érvényesülésének.

Akarjuk a munkához való jog ünnepélyes törvénybeiktatását, a dolgozó társadalom foglalkozási ágak szerinti hivatási rendekbe való szervezését. Nagyátfogó nemzeti munkaterv keretében háromféle munkaszervezet felállítását:

kötelező munkaszolgálatot, ahol a városi fiatalság a mező munkával, a falusi ifjuság az ipari munkával ismerkedik meg, munkanélküliek számára oly munkaszervezet (munkatáborok, munkahelyek, vándormunkáscsoportok), ahol hasznos munkához juttatják őket, külön munkaszervezet a munkakerülők számára.

Akarjuk a gazdasági és pénzügyi politika egész területére kiterjedő egységesen irányított nemzeti gazdálkodást.

Akarjuk a becsületes földreformot és telepítést, a Kárpátok medencéjén kívül élő magyarságnak elsősorban a csánoknak visszatelepítését.

Akarjuk a mezőgazdasági termelés és értékesítés átfogó irányítását, megszervezését és megfelelő árpolitikával a mezőgazdaság jövedelmezőségének biztosítását és állandósítását.

Akarjuk a közellátás biztosítására a széleskörű készletgazdálkodás kiépítését.

Akarjuk az ipari tevékenységnek tervszerű állami irányítás alá helyezését, a hazai nyersanyaggazdálkodás kifejlesztését és az ipari termelésnek ezzel összhangba hozatalát.

Akarjuk pénzügyi politikánknak az arany elavulr béklyójából kiszabadítását és a munka alapjára helyezését, ügyes hitelpolitikával a termelési lehetőségek és munkaerők teljes kihasználását, minden spekuláció és uzsora letörését.

Akarjuk az árak és bérek olyan szabályozását, amely az állandóságot, a megélhetés biztosítását és a termelés emelkedésével a széles népréteg életszínterének javulását biztosítja.

Akarjuk a nemzetszervezet szociális hálózatának tökéletes kiépítését, hogy minden magyar testvérnek bajok és csapások esetén legyen hova fordulnia. Akarjuk a társadalombiztosítás államosítását, egységesítését és kifejlesztését, nép és faj érdekeit szolgáló egészségvédelmet.

Akarjuk a családi fizetési és munkabérendszert általánossá tételét minden vonalon.

Akarjuk a zsidókérdés olyan megoldását, amely végül Magyarországot a zsidó lakosságtól és zsidó szellemtől teljesen mentesíti. A hazai zsidókérdés megoldását szervesen bele kell kapcsolni a zsidókérdés új európai rendezésébe. Addig is amíg a kivándoroltatás nem lehetséges, akarjuk a zsidóság teljes kiküszöbölését a magyar kulturális életből, a zsidó birtokok azonnali átvételét birtokpolitikai célokra és szellemükben is magyar és hozzáértő kezekbe akarjuk adni a gazdasági élet vezetését és a rendelkezés jogát.

Akarunk olyan korszerű, nemzetiségi politika folytatását, amely a magyarság vezető szerepének és a magyar állam megbonthatatlan egységének biztosítása mellett a magyar nép jelleméből fakadó jólindulattal és nemzetközi szerződéseink becsületes végrehajtásával megadja a velünk élő más népiségeknek mindazokat a jogokat és lehetőségeket, amelyek sajátos egyéniségük ápolását és népi fejlődésüket biztosítják és ezzel a közös magyar hazában testvéri együttélésünket szilárdan megalapozzák.

K A T O L I K U S A K C I Ó

Katolikus Akciós

egyházmegyei nagygyűlést hívott össze dr. Lindenberger János apostoli kormányzó november 4-én Debrecenbe, november 6-án Békéscsabára. Az egyházmegye papságának nagy része vett részt a fontos és értékes tárgyalási anyagot nyújtó gyűléseken.

Az országos központ részéről dr. Mihalovich Zsigmond prelátus a debreceni, dr. Halász Pál szegedbelvárosi plebános a csabai gyűlésen töltötte be az előadói tiszteletet.

Mindketten részletesen világították meg az A. C. jövő évi munkaprogramját és a megvalósulás gyakorlati lehetőségeit.

Az előadásokat követő vitában a papság számos tagja vett részt. Amíg hálás köszönettel adóztak az országos program mindenre kiterjedő, s a hívek valláserkölcsei társadalmi és családi életét intenzíven emelő és előnyösen fejlesztő értékes utmutatásainak, másrészt több fontos kérdés mérlegelését és elősegítését kérték az országos vezetőségtől. Különösen a családvédelem reálisabb megvalósításának sürgetését, a Népszövetség újabb, a mai időkhez alkalmazkodó átszervezésének sürgető kérdését, vagy az Országos Szent István társadalmi szövetség létrehozását, a katolikus film-központ megvalósítását, katolikus irányu szindarabok pályázati meghirdetését kérték a központtól. Biztosan reméljük, hogy úgy a központ irányító és segítő működése, mint az egyházközségek akció munkája nagy lelki és erkölcsi eredményt hoz a katolikus hívek tömegeinek.

Endrődi bucsu

Községünk lakosságának legnagyobb része bensőséges, felemelő ünneppel hódolt Pátrónusának: szűz Szent Imre hercegnek november 5-én.

Itthon élő legénygárdánk — mintegy 200-as csoportban az ünnepet előzően három napos lelki gyakorlaton vettek részt P. Timár Máté jézusúrsasági atya vezetésével és a bucsu napján közös szentáldozáshoz járultak. De az öregek sem hagyták magukat. Felnőtt férfinepünk Kalmár Imre bíró és Harsányi László vezetése alatt közel százan társultak legényeink tömegéhez az Ur oltára előtt.

Mindhárom szentmisén megtelt a hatalmas endrődi templom ájtatos hívőkkel. Az ünnepi nagymisét Fetz er József pá-

pai kamarás, esperesplebános végezte a kerületi és környékbeli papság segédletével. Az ünnepi szentbeszédet a hivatalos elfoglaltsága miatt távolmaradt dr. Beresztóczy Miklós miniszteri tanácsos, pápai kamarás helyett községünk kiváló szülöttje: P. Timár Máté S. J. mondta.

A bucsun megjelent varmegyénk népszerű, illusztris főispánja: Beliczey Miklós és neje továbbá dr. Sorbán János főszolgabíró, Gulyás Mátyás kormányfőtanácsos, dr. Tóth Zoltán dévaványai és dr. Böjti Lajos törökszentmiklósi esperesplebános, pápai kamarások is. Az esperesi kerületből Borbás Pál szentandrászi plebánost, Iványi György helyi lelkészt, dr. Oswald János teológiai tanárt és Fölföldi Béla gyulai káplánt láttuk körünkben.

Az ünnepi szentmise után az előkelő vendégek és Endrőd hivatalainak és katolikus társadalmi egyesületeinek vezetői — Csernus Mihály apátplebánosnak voltak szívesen látott vendégei.

Délután fél 4 órakor az endrődi rk. polgári iskola cserkész csapata rendezett nívós, nagy sikerű előadást, este pedig a legényegylet toborzója tette hangulatossá az ünnep vasgő-órát.

Kalász

A Katolikus Leánykörök Szövetsége (Kalász) üzen a falusi leányifjúságnak. Közeledik a tél a falu leányainak pihenő és szabad ideje. A téli három hónapot sem szabad azonban a semmittevés lustaságában tölteni. Minden állásra, hivatalra, foglalkozásra kitanítják, kiképezik, ránevelik az embert. Furcsa volna, a legmagasztosabb földi hivatásra: az édesanyai és hitvesi hivatásra nem nevelné senki a fiatal leányokat? Csak a falu leányai nőjjenek fel kellő lelki és erkölcsi felkészültség nélkül, mint az utszéli vadvirág? Ók legyenek a társadalom legelhagyatottabb rétege, melyet letiporhat, besározhat mindenki, mert tudatlan és védtelen?

Leányok! Azt mondják a bölcsék, hogy az ország élete: a falu. Ha így van, akkor nagy a ti értéketek, mert ti lesztok az a tiszta forrás, mely nemsokára szállítja édes hazánk életébe — az új nemzedéken keresztül — a tiszta vért, tiszta erkölcsöt és a krisztusi erős hitet.

Leányok! Legyetek tiszták, becsületesek, öntudatos keresztény hajadonok, mert a ti kezetekben van letéve a keresztény magyarság jövője!

Vessétek ki magatok közül azokat, akik elfeledkezve a szüzi tiszta életéről, bemocskolják magukat és szégyent hoznak családjaikra és falujokra. Tanuljatok, művelődjétek, hogy az élet nagy küzdelmeiben — a mai fejlődő kor igényei szerint — méltóan be tudjátok tölteni elkövetkező háziasszonyi és édesanyai nemes hivatásokat.

A Kalász helyi szervezete szeretettel hív és vár minden tisztességes hajadont. Előadásai és tanfolyamai útján megadja mindnyájatoknak a szükséges gazdasági, háztartási, egészségügyi, kulturális, hazafias és kedélynevelést, amellet, hogy felvértez mindnyájatokat a kelendő lelki felkészültségre.

Minden vasárnap délután 2 órakor gyülekező a Kalász egyesületi helyiségében (Andrássy utcán a Hunya-féle ház). Jöjjetek, lássatok és érezzétek jól magatokat egymás között, tiszta erkölcsnemesítő környezetben.

Egyházi híradás

A Katolikus Leányegyesületek november 17-én este 7 órakor a Népház moztérmenen — Árpád-házi Szent Erzsébet tiszteletére — ünnepi előadást rendez. E közművelődési estén szerepel több énekszám a szarvasi „Szent Cecília-Dalegylet” is. A kítűnőnek ígérkező előadásra ezuton is felhívjuk a hívek figyelmét.

A Jézus Szive Szövetség Női csoportja november 19-én Szent Erzsébet napján közös szentáldozásban hódol a magyar szent asszony emlékének.

December 8-án, Krisztus Anyjának szeplőtelen fogantatása ünnepén a 15 éven felüli leányifjúság járul az Oltáriszentségben jelenvaló Krisztushoz.

Advent (Urjövét) hétköznapján „Rorate” másszóval hajnali szentmiséket mondunk minden reggel 6 órakor. Az első hajnali szentmisét december 2-án mutatjuk be az Urnak.

Advent minden napján reggel 6 órakor végezhető a karácsonyi szentgyónás. Bűnbánó, megtisztult lélekkel készüljünk a Szeretet nagy ünnepének: Karácsonynak méltó megülésére. Krisztus születése ne csak emlékűnnep legyen, de születésük meg minden „jóakaratu ember” szívében is.

A beteglátogatásokat — a templomba eljönni nem tudó öregeknél és betegeknel a belterületen december 2-án, a külterület déli részén december 3-án, a Körösöntul december 4-én végezzük. Előzetes bejelentések a sekrestyében történnek.

Egyesületi hírek. Szent Ferenc III. rendje november 17-én délután fél 3 órakor, az Oltár egyesület november 24-én d. u. fél 4 órakor, a Férfi-Liga november 30-án d. u. 5 órakor, a Jézus Szive Szövetség Női-csoportja december 1-én d. u. fél 4 órakor, a Leányegyesületek december 5-én d. u. 5 órakor tartják havi összejövetelüket, illetve ájtatosságukat a szokott helyeken.

Külterületi szentmisék. November 17-én a varjasi és polyákhalmi iskolákban, november 24-én az öregkerti kápolnás és nagylaposi iskolákban, december 1-én a csejti és Szent Imre iskolákban, december 8-án a varjasi és öregkerti kápolnás iskolákban, december 15-én a nagylaposi és polyákhalmi iskolákban mutatunk be szentmiséket. Ha az időjárás miatt a csejti, varjasi és polyákhalmi iskolák nem volnának megközelíthetők, az esetben helyettük az öregkerti és nagylaposi kápolnás iskolákban mutatunk be szentmiséket. Az adventi szentgyónások a külterületi szentmisék előtt is végezhetők.

LEGÉNY. TOBORZÓ

Az endrődi Róm. Kat. Legényegylet folyó hó 5-én szép ünnepély keretében áldozott védőszentje, Szent Imre emlékének. A Népház zsufolásig megtelt nagytermében először az Erdélyi indulót énekelte el a Legényegylet énekkara, majd Gellai Bálint szavalta mély átérzéssel a „Kard és Lilium” című szent Imre verset. Ezután Terebessy Károly magyar nótákat énekelt cigányzene kísérettel, majd Bukovi Lajos újabb szavallata után a műkedvelő gárda előadta a „Pofozó masina” c. vígjátékot. A szereplőket sűrű tapssal jutalmazta meg hálás közönség.

Az ünnepély befejezése után az ifjúság a táncterembe vonult ahol éjjelig maradt együtt kedélyes hangulatban.

Ádvent.

Ádvent az Ur eljövételének előkészületi ideje. Az őszövetség idejében a Megváltóra, a megígért Messiásra való várakozást jelentette. Ez volt a sajátos ádvent, az igazi Ur-jövet. Négyezer esztendőig tartott. Addig azonban mennyit várakoztak és vágyakoztak a lelkek meghirdetett Üdvözítőjükre. Szenvedtek és siránkoztak szomorú sorsuk miatt, mert nem lehettek mindazideig Isten kedves gyermekei. Jönnie kellett a Szabadítónak, aki majd a bűnök rabságából kiszabadítja őket. Ekkor igazán, valóban azt a Jézust várták, aki még nem jött el. Manapság azonban reá való várakozásunk már csak születési évfordulójára vonatkozik.

De azért a mi ádventünk is tele van mélységgel, gyönyörűséggel és bájjal.

Mert ez az idő: a bűnbánat ideje.

Ezt fejezi ki a szentmiseben használt egyházi szín: a viola. Akárcsak nagyobbjében, egy most is viola-szintűtől a pap minden nap a harmadik vasárnap kivételével. Nem is énekel Glóriát és nem mondja a szentmise végén: ne missa est! — hanem ehelyett: Benedicamus Domino: Mondjunk dicsőítést az Urnak. Székességi-zárban még az orgona is elnémul erre az időre és ezzel bizonyos komoly hangulat vonul végig az istentiszteleten. Az első ádventi vasárnapon így szólít fel bennünket szent Pál apostol: Testvérek! Tudjátok meg, hogy már itt az óra, hogy felkeljünk az álomból... Vessük el tehát a sötétség cselekedeteit és öltözzünk magunkra a világosság cselekedeteit.

De egyben ádvent a várakozás ideje is.

Várjuk Jézust, a nekünk adott égi Gyermekeket. Azt a kis csöppséget, aki ezelőtt 1940 évvel jelent meg történelmünkben.

Várjuk Őt, mint lelkünk Üdvözítőjét, aki megváltott bennünket és ezt a megváltói munkát ma is folytatja kegyelmének erejével.

Várjuk Őt, mint a Béke Fejedelmét, aki végre békét tud hozni ebbe a békétlen, egymást irító, pusztító, háborús világba.

Végül várjuk Őt, mint a világ végén ítélkező Bíró, aki eljön majd egykor ítélni eleveneket és holtakat.

Jézusnak tehát hármias ádventjét idézzük emlékezetünkre ezalatt a szent idő alatt: történelmi, kegyelmi és világvégi ádventjét. Az első ádvent miatt állítjuk föl a bethlemi barlang-istállót — gyermekeink nagy öröme. De nem maradhat el a barlangnál Jézuska előtt hódoló seregből a felnőttség sem, mert hiszen neki is Királya

és Üdvözítője ez a Gyermeke. A kegyelmi ádvent sürgel bennünket a karácsonyi szentgyónásra és szentáldozásra. Mert hogyan várjuk az ártatlan Jézuskát és hogyan boruljunk le Előtte, ha lelkünk bűnös és hideg. Utat kell készíteni számára és ez az út sima, göröngynélküli és bűntelen ut legyen. Az utolsó itéleten megjelenő Jézus pedig ezt mondja nekünk! A sok-sok kis karácsony — melyet megérhet az ember ötvenszer-hatvanszor — beteljesedik az utolsó, a végső Karácsonyba, mely azonban már nem itt a földön lesz, hanem odaát a mennyben.

Végül az ádvent a legmelegebb Mária-tisztelet ideje is.

Ki ne gondolna szeretettel és melegséggel Jézuson kívül még a Szűz Anyára is! Katolikus népünk jól tudja ezt és jön is buzgón a rózsák szentmisékre. Kézben az éji sötétben világító lámpás és sötét emberek mennek mind egy irányba. Sietnek oda, ahonnan az ablakon keresztül világosság szűrődik a kinti sötétbe. Jönnék a templomba. Jönnék a Szűz Anyát küszönteni, kinek az angyal mondotta: Üdvözlégy, malasztal teljes! Az Ur van Tevelő.

Csabai Béla.

Az endrődi

rom. kat. Szent Imre polgári fiúiskola 571 sz. Szent Alajos cserkészcsapata 1940. évi november 5-én (bűcsű napján) Szent Imre tiszteletére ifjúsági ünnepélyt rendezett a polgári iskola kultúrtermében.

Műsora a következő volt:

1. Cserkészinduló. Énekelték a cserkészek.

2. Veszprémi legenda. Irtá: Krüger Aladár. Szavaltá: Kurilla László IV. o. cserkés-z.

3. Ünnepi beszéd. Tartotta: Terebessy Károly kántor.

4. Millőcker: Laura keringő. Zongorán előadták: Kovács Anna III. és Cseh Gabriella IV. o. tanulók.

5. A fülemile. Arany János költeménye, 3 színben, dramatizálta: Jegesné Fülöp Sára. Előadták a cserkészek.

6. 1. Farkas Ferenc: Párosító...

2. Vikár Béla: Harangoznak... (Székely népdal.) Énekelte a polgári iskola énekkara. Vezényelt: Terebessy Károly kántor.

7. Uram, küldj vezéreket... (Szavalkórús) Irtá: Zsámár Jenő S. J. előadták a polgári iskola novendékei.

8. Két ország ölölkezése. Irtá: Petőfi Sándor. Szavaltá: Cseh Gabriella IV. o. t.

9. Árvalányhaj. Cserkészszenmű 1 felvonásban. Irtá: Bakonyvári M. Előadták a cserkészek.

10. Apácay: Szent Imréhez...

Szent Imre sercegről... Énekelte a polgári iskola énekkara. Vezényelt: Terebessy Károly kántor.

11. Pápai Himnusz

A kultúrterem zsufolásig megtelt s a közönség élvezte a változatos műsort. A cserkészek ismét megmutatták, hogy ha kell, tudnak jó munkát végezni.

Népmozgalmi adatok Endrődön

Október hó folyamán.

Házasságot kötöttek: Varju Lajos fműves — Dávid Rozália, Szmoia Imre László fműves — Pelyva Mária Magdolna, Barják Vince munkás — Kiszely Etel, Hunya Elek fműves — Hornok Jusztina, Mészáros Pál fműves — Kovács Anna. Ujházy Ernő Dezső közbirtokos — Papp Piroska, Dávid Elek fműves — Pelyva Mária Magdolna, Kővágó Bertalan kőműves — Pekárik Ilona, Dinya Miklós fműves — Gyuris Margit, Pacsai Imre postaltiszt — Fűzőp Veronika.

Született: Hegedűs István — Hegedűs Viktória fia Lajos Mihály, Timár Menyhért — Magyar Regina fia, Menyhért Nándor Andor, Uhrin Péter — Timár Etelka leánya, Magdolna Erzsébet. Cserép Lajos — Kurilla Klára fia, Lajos István. Pribóczi Imre — Anka Hermina leánya, Hermina Gizella, Cserenyecz János — Papp Mária fia, János, Bradák István — Szakálos Viktória egy leány, Prievára István — Babarik Jolánta leánya, Mária, Rafael Antal — Rácz Bernadette fia, Antal Dezső, Mészáros István — Harnos Margit leánya, Margit, Szabó Lajos — Kujik Jusztina fia, Tibor László, Pap István — Farkas Monika leánya, Irén Margit, Hegedűs Máté — Buza Ilona leánya Piroška Irén. Kiszely Imre — Molnár Etelka fia, Béla Sándor, Hegedűs Lajos — Pető Eszter leánya, Gizella Erzsébet, Vaszkó Miklós — Gircz Mária leánya, Mária Magdolna, Juhász Pál — Kalmár Ilona fia, László Pál Kárvly, Hanyecz Lajos — Szakálos Mária fia, Miklós lilés.

Meghalt: Barják Mária 77 év agykori gyengeségben. Ujjvári Etelka 36 éves agyszélhűtésben. Gyuris Mária 86 éves szervi szívbajban. Dávid Eszter 2 hónapos bélhurutban. Cserenyecz János élt 10 percet, koraszülöttségben. Egy leány: méhenkívüli elhalás. Timár Olga 4 hónapos bélhurutban. Priavara Mária élt 5 percet, veleszületett gyengeségben. Alt Sándor 78 éves agykori gyengeségben. Kajla Rozália 76 éves szervi szívbajban. Kovács János 81 éves agykori gyengeségben. Pap Eszter 12 éves tüdőlobban. Hornok Imre 80 éves agyszélhűtés, Harnos János 49 éves szervszívbajban. Bula Julianna 44 éves tüdőgümőkórban.

Önmagunk tükröképe

Tükröt kapott valahonnét a szerencsen és nagy kedvvel nézegette magát benne. A felesége észrevette és kíváncsian kérdezte:

— Mit nézegetsz ott dűgva?

— Egy képet, — válaszolt a szerencsen.

A felesége gyanút fogott, hogy férje valami idegen nő képében gyönyörködik és erőszakkal elvette tőle a tükröt. Kíváncsian nézett bele; de mikor abban egy elvirult, csúnya nő képét látta, megengesztelődve a d t a vissza.

— No, erre nem vagyok féltékeny, — mondta fölényesen.

Sok ember észreveszi az önmaga hibáját. Épűgy, mint a tükörbe néző öreg nő a maga elvirultságát. Amde számosan közülük csak a csúnyaságot látja, de nem gondol arra, hogy ennek ő maga az oka, hisz ő cselekedte azokat a hibákat. Különösen arra nem gondol, hogy tettei csmányságán segíteni is lehetne, mert kinek kinek módjában áll, hogy megjavuljon.

A vallástalan utolsó gondja

Néhány évvel eselőtt halt meg Angolországban Anna Oldeirid híres színésznő. Betegágyán így szöit környezetéhez:

— Nézzétek meg a zöldsejyen alsóruhám, hogy nem gyűrött e? Aztán az almazöld estélyi ruhámnak csipkéit tisztítsátok ki, a ruhát is vasaljátok fel. Amikor majd az élet szép színe elhagyja arcomat, ezek a gyönyörű ruhák fogják pótolni szépségemet. Szörnyű gondolat lenne ugyanis számomra, hogy csúnyán feküdjem a ravatalon.

Ezek voltak utolsó szavai. Néhány perccel reá elvesztette eszméletét és rövidesen meghalt.

Mily visszataszító halál az ilyen! Szürnyű ha valaki élete utolsó perceiben is arra gondol, hogy szép halott legyen, hogy milyen legyen a ruhája? Márped g, aki életében nem gondol a lelkére, valószínűleg halálában sem fog megváltozni. A legjobb előkészület tehát a halálra, ha életünkben többet törődünk lelkünkkel, mint az anyagiakkal és szépséggel.

Vasúti menltrend.

A rendkívüli viszonyokra tekintettel esőkentett számban indítja járatait a MÁV. A jelenlegi járatok idejét alábbiakban közöljük:

Gyomárról indul Budapestre 12 órakor gyors, 23 óra 34 perckor személyvonat.

Gyomárról indul Békéscsaba felé 10 óra 56 perckor szem ély 17 óra 31 perckor gyorsvonat.

A Szarvasról induló u. n. törvényszéki vonat Gyomára érkezik 6 óra 21-kor, indul innen 6 óra 27 perckor, visszaérkezik Békéscsabáról 19 óra 10 perckor. A törvényszéki vonatok csatlakozása van Gyula felé.

KÖZÉRDEKŰ KÉRDÉSEK

A belviz károsodások csökkentésére a képviselőtestület október hó 11-én tartott rendkívüli közgyűlésén, tárgysorozaton kívül beható megbeszélést folytatott és utasította az előljárásgot, hogy részletesen tárja fel az ármentesítő társulatnak mindazokat a kőzefekvő hiányokat, melyeket a folyó évi rendkívüli csapadékok fájdalmasan megmutattak. Utasította arra is, hogy a jövőben az ármentesítő társulati közgyűléseken való részvételtől haladéktalanul gondoskodjon. Az előljárás az utasításnak eleget tett és a Körös Tisza Maros Ármentesítő Társulat központi igazgatósága közvetlenül értesítette az előljárásgot a következőkről:

1. A kuriai részek mentesítésére kért csatornát Endrőd, — gyoma határcsatorna névvel kb. 5600 pengő előirányzattal tervbe vettük és az őszi gyűlés elé fogjuk terjeszteni.

2. Az ugari részek belvizei levezetésére eddig kérelem nem érkezett hozzánk, a kérdést a helyszínen meg fogjuk vizsgálni, de az a valószínűség, hogy csak az ideai rendkívüli belvizes időben volt ott csak víz.

A bacsalaposi földék mentesítése már régebben megvizsgáltott és ott aránylag kis kiterjedésű, mély fekvésű laposról van szó. Mentésére a darulaposi csatorna bővítését vettük tervbe 10.400 P. költséggel.

3. Az összes páskomi csatornák közül tervbe vettük az Endrőd-Kis és nagyfoki csatorna átalakítását, 6500 P. költséggel, valamint az endrői kis- és nagyfoki csatorna oldalágát 1100 P. költséggel. A még ide tartozó Mészáros és polyákhalmi csatornák, mint kisebb jelentőségűek, a csatornatisztítás keretében rendezhetőek, illetve mélyíthetőek.

4. A község alatt fekvő gátér természetes érfenek, amely a Szarvas-endrői th. uttöltéssel van keresztbe elzárva. Ide talának lefolyást az Endrőd község kutjának csurgalék vizei is. Ennek az érnak a levezetése bekapcsolható volna a Kis és nagyfoki csatornahálózatba, de ehhez az említett uttest alá költséges műtárgy építése válik szükségessé, melynek megépítése elől a gyulai Államépítészeti Hivatal elzárkózik, épen ezért ezt nem is vettük tervbe. Ha azonban a Község Tek. Előljárásága annyira szükségesnek látja forduljon panaszával az Alispán Urhoz, hogy kötelezze az államépítészeti hivatalt az ut alatt átvezetésre, tekintettel arra, hogy minden ut alá az ut tulajdonosa, mely a víz szabad lefolyását akadályozza, erekben és laposokban, kötelező átvezetést építtetni.

5. A kondorosi ut baloldalán nincs csatorna, mert bár az érdekeltek évek óta sürgetik, a csatorna építéséhez szükséges terület átengedésére az érdekelt birtokosokat mai napig nem sikerült rábírní. Timár Sándor földjét a már említett Kis és nagyfoki oldalág csatorna fogja a mentesítésbe bekapcsolni.

6. Tiltóberendezések az endrői csatornarendszeresen nincsenek, az egy vastiltókapu kivételével, mely a községi körgát alatt az endrői Kis és nagyfoki csatorna 611 fm-nél árvédelmi céllal létesített a gyulai folyammérnöki hivatal előírása szerint. Ha a tiltózás szükségére felmerül, az a kisméretű 0.70 m. átmérőjű műtárgyak bármelyikénél megtörténhetik. Rendszeres tiltózásra, a folyó évtől eltekintve, — eddig szükség nem volt, és erre a rendkívüli esztendőre tekintettel számos tiltót építeni hiábavaló nagy kiadás lenne.

7. A csatornák kezelése az endrői gátör feladata, aki az árvédelem idején csak hiányosan láthatja el, azonban az árvíz olyan rövid ideig szokott tartani, hogy a f. évtől eltekintve, más években a gátör a csatornák kezelését is hiánytalanul el tudta látni. Tervbe van véve azonban egy újabb csatornaöri kerület szervezése is, új csatornaörrrel, de ebben csak a közgyűlés hivatott, mivel új állás létesítésével függ össze a kérdés és nagyon megfontolandó, hogy ezzel a társulat állandó új költségeket vállaljon, ha tényeg ezt a munkakört a szomszédos gátör is el tudja látni.

Remélhető, hogy az itt felsorolt újabb csatornaépítésekkel és bővítésekkel Endrőd község határa is mentesülni fog a belvizek kártételeitől.

Az Ivánfenéki Ármentesítő Társulatnál járási Főszolgabíró Ur utján több esetben járt el az előljárás és ennek eredményeként indult meg a napokban a Sóczuzugi holtkörösnél a szivattyu és létesítettek Simán egy ideiglenes munkálatokat a vadvizek fenntartására.

Ugyanide tartozik annak megemlítése, hogy a m. kir. Kormány egy újabb rendeletével olyan jogkört adott a járási Főszolgabíró Urnak, melynek birtokában joga van elrendelni a bárhol összegyűlt vizek levezetésére szükség csatornák létesítését, tekintettel arra, hogy az érdekelt földbirtokosok adják-e a területet vagy sem. Ezen az alapon f. hó 6-án tárgyalatott le a gátéri mélyedésben lévő víz levezetési ügye és hogy ez eszközölhető legyen Főszolgabíró Ur a sarvasi kövesut alatt egy átvezetés létesítését rendelte el. F. hó 12-én ugyanilyen helyszíni tárgyalás lesz, ami-

kor is a Paskomot, 13-án pedig a nagylaposi ujtélepet veszélyeztető vizek elvezetése tárgyában lesz tárgyalás.

* * *

A község háza mindenki háza. Így szokták mondani, mert minden jogos magán és közérdek kielégítésének első állomása. A nehézdők megsokszorozották a gondokat és a dolgok sorát s így ma a község házából a lakosok jóformán mindent elvárnak. Valóságos varázshatalmat képzelnek a község házáról, mert ha behívó jön, lovakat, szekereket visznek el, vagy nincs a lámpában petróleum, vagy cukor kell, vagy betegség, halál lép meg valakit, vagy segélyezésre tartja magát jogosultnak stb stb, mindannyian a község házára jönnek és a lehetetlent is elintéztetni akarják. Ezekkel az érthetetlen megmozdulásokkal az amugy is szinte kibíratatlan munkatömeget szaporítják s az erre hivatott tényezők munkaidejét rabolják meg indokolatlanul.

A község háza be is van rendezve arra, hogy minden elképzelhető ügyet lehetőleg elintézzék, vagy legalább is felvilágosítást, megnyugtatót adjanak. A község vezetési, — bizonyítvány, — szociális ügyeket a főjegyző, gazdasági, kórházi, rendészeti ügyeket számtügyi jegyző, adóilletékügyeket adóügyi jegyző OFB és pénztári ügyeket pénztári ellenőr, munkás és iparügyeket, idegenhonpolgárok jelentkezéseit Urbán irodatiszt, anyakönyvi és katonai ügyeket dr. Borsi katonai jegyző; hagyaték és gyámügyeket, marhalevel kezelést Uhrin Vendel irodatiszt; mezőgazdasági, öregsegi biztosítást, munkás és cselédkönyvek kiadását Uhrin Frigyes rendőrkezelő; rokkant és balesetbiztosítást, kisebb polgári peres és mezőrendőrségi kihágási ügyeket Kúri díjnok; levante ügyeket Harnos; népmozgalmi és tanköteles ügyeket Pintér Lajos nyilvántartó és egyéb apró panaszos ügyeket, melyek különösen rendészetre vonatkoznak, a rendőrmester végzi.

Mindezen felül köteles minden tisztviselő az esetleg hozzáforduló feleket tehetségéhez mérten jótanáccsal és utbaigazítással ellátni. Ez a kötelezettség jelenti elsősorban azt, hogy a hozzája utalt ügyeket 100 százalékgig elintézzze, tehát nem merülhet ki abban, hogy a feleket máshová küldözgesse s ezen felül bármilyen ügyben, helyes utbaigazítást is adni köteles.

Mindezekkel szemben mi történik? A jogkereső község 75 százaléka a legkisebb és ügykörén kívül eső ügyekben is legelőször a Főjegyzőhöz megy. Előlepe a folyosót és ott várakozik céltalanul, mert a hozzáforduló feleket többnyire továbbutasítani

kénytelen, ahhoz az előadóhoz, ahová az ügy tartozik. Ezzel az eljárással sem tulterhelt főjegyzőnek, sem önmaguknak nem használnak, mert csak időpazarlást jelent a felesleges várakozás.

A község házat akkor használják ki jól, ha mindenki elolvassa az ajtóra kifüggesztett táblát és egyenesen odamegy sérelmével, vagy kívánságával, ahol azt elintézik.

Meg kell érteni a feleknek, hogy a tisztviselőket esküjük kötelezi a lelkiismeretes munkára és törvények határolják a részükre kiszabott hatáskörüket s annak keresztütlépését büntetlenül senki nem kívánhatja, tehát hinni is kell a tisztviselőnek, mert ezen bizalom nélkül megakad a közigazgatás minden jóra való törekvése. Ez a bizalom arról is meg kell hogy győzzön, hogy a község háza mindenkiért, — a lakosokért van, ahol igazságosan és a törvényszabta keretek között, de csakis így és nem egyéni igények és kívánságok szerint — intézhetik az ügyeket.

* * *

A katonai segélyekről tudni kell azt, hogy ugynevezett rendkívüli családi segély azoknak jár akik nős és gyermekek családapák s havi jövedelmük alatta van átlagban 60.—P.-nek, számításba véve vagyoni és kereseti viszonyaikat. Ez a rendkívüli segély nem tényleges viszonyból behívottak után jár. Nőtlen, nem tényleges behívottak után, az általuk eltartott szülők, nagyszülők vagy kiskorú testvérek szintén kaphatnak rendkívüli családi segélyt, ha kétségtelenül beigazolják, hogy hozzátartozóikat kizárólag ők tartották.

A tényleges szolgálatot teljesítők után rendes családi segély jár, de csak azoknak, akik családostok és gyermekeik vannak, ha nem kivételes nősülési engedéllyel nősültek. Ha kivételes nősülési engedéllyel nősültek, annak idején előre lemondtak a családi segélyről, mert másként nem is kapták volna meg a nősülési engedélyt. Ha a tényleges katonának nincsen gyermeke, csak felesége van, az csak akkor kaphat segélyt, ha orvosi bizonyítvánnyal igazolja, hogy munkaképtelen. Nőtlen tényleges katonának után családi segély senkinek sem jár.

(Folytatjuk.)

HIRDESSEN LAPUNKBAN

Szerkesztésért és kiadásért felelős
WALTHIER GYÖRGY
Főmunkatárs:
CSERNUS MIHÁLY
Nyomatott: Héduváry Mihály
Nyomatás: Héduváry Mihály
Nyomatás: Héduváry Mihály